

## Odpowiedzi do zadań lingwistycznych

1. a) 44040 i 1335, b) 40 i 1336, c) 44043 i 1313.

2. 11, 17, 18, 19, 70, 80, 90.

3. 3, 5 (tylko w potocznej wymowie [p',j,e,ń,ć]).

4. a) **Ich córki jeszcze nie piły.** b) **Dały im je.** c) **Olek jest z bratem na lekcji.**

5. a) **DOGA**, b) **SEÑDE**, c) **GAWALO**.

6. a) **FATATESZ**, reszta to przedmioty szkolne, b) **WALZÓGEK**, reszta to części mowy, c) **NIŻARÓC**, reszta to figury, d) **PIUSULETKA**, reszta to sprzęt komputerowy.

7. a) **RYGAĆCO**, reszta to przysłowki, b) **DZASIEŃ**, reszta to rzeczowniki rodzaju żeńskiego, c) **ESKOZ**, reszta to rzeczowniki podwójne, d) **OMYTKA**, reszta jest akcentowana niestandardowo.

8. a) **GOŁA, GZY, RYBO**, b) **CENĀ, CENIEŃ** (w wymowie końcowe **ę** jest zwykłym nienosowym **e**), **KOCE**, c) Nie pasują słowa **RZYM, MAJ, DYM, MIAĆ** (tu mamy miękkie **m'**, w wymowie potocznej także **j**), **CZY** (głoska **cz** to w poprawnej wymowie nie to samo co **t + sz**), **TAŚMA, ŻYCĀ, ŻART**.

9. Pierwsze dwie głoski mogłyby być również zapisywane jako **krz, kż** oraz **gsz, grz** i **gż**, dalej głoskę **ł** można by zapisać jako **u** albo **l**, głoskę **u** jako **u** lub **ó** i końcowe **f** jako **f** lub **w**. Ponieważ te wymiany są niezależne, wszystkich możliwości jest  $6 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 = 48$ .

10. **Dobryh vyeahoor! Vesovykh Shfyont ee shchenshleevegoh novegoh rocooh!** Przez **eh** oddawane jest tzw. „**e** pochylone/ścieśnione”, takie, które Polacy wymawiają w sąsiedztwie spółgłosek miękkich – z językiem uniesionym wyżej i położonym nieco bardziej do przodu niż przy zwykłym „otwartym/szerokim **e**”, w kierunku wymowy **i**. Końcowe **h** nie jest wymawiane, a **ch** to w angielskim miękkie **cz**, więc polskie **ch** oddawane jest przez podobne brzmieniowo połączenie **kh**.

11. a) **Kumpubumpuś Pumpuchampatempek**, b) **kwaladralat**, c) **kadziakadek kapo kakakadziekali**.

12. a), b) Użyto 32-literowego alfabetu polskiego, stosując tzw. szyfr Cezara, który polega na zastąpieniu każdej litery wiadomości literą, która znajduje się w alfabecie o pewną stałą liczbę pozycji wcześniej lub dalej. Odpowiedzi to: a) **(-4) LIGA ZADANIOWA**, oraz b) **(+1) PO POŁUDNIU BĘDĘ W PACANOWIE. MATOLEK**. c) Użyto szyfru ATBASZ wymyślonego przez Hebrajczyków 500 lat p.n.e. Pierwszą literę alfabetu zastąpiono ostatnią, drugą przedostatnią itd. Odpowiedź: **RAZ KOZIE ŚMIERĆ**.

13. **Zbiórka dziś o 19, Spotkanie pojutrze w południe, Wyjazd o 16.**

14. W tabliczce mnożenia występują czynniki jednocyfrowe i ew. 10. Nazwy liczb powyżej 10 poza 100 powinny być złożone i mieć ślady ich zapisu dziesiętnego, więc **baqq** i **razonk** powinny mieć coś wspólnego z **qq** i **zonk**. Sensownie jest założyć, że **baqq** ma **qq** jedności lub dziesiątek, a **razonk** – odpowiednio **zonk** jedności lub dziesiątek. W grę jako **baqq** wchodzi więc tylko liczby 25 i 36. Widać, że system nazewnictwa musi być jak w polszczyźnie: dziesiątki + jedności. Z kolei **zonk** jako liczebnik jednosylabowy i krótki powinno być liczbą jednocyfrową, dziesiątką albo setką, a stąd pierwszym mnożeniem może być tylko  $2 \cdot 2 = 4$ ,  $3 \cdot 3 = 9$  i  $10 \cdot 10 = 100$ . Pierwszy przypadek daje **zonk** = 4, skąd **ra** = 6 i **baqq** = 25, ale dwójka miałaby wówczas dwie nazwy. Przypadek **ping** = 3 daje **zonk** = 9, więc **ra** = 4 i **baqq** = 36, co po sprawdzeniu okazuje się możliwym rozwiązaniem. Przypadek **ping** = 10 wyklucza **razonk**, które zawierałoby wówczas słowo 100. Mamy zatem jedno najbardziej prawdopodobne rozwiązanie:  $3 \cdot 3 = 9$ ,  $5 \cdot 5 = 25$  i  $7 \cdot 7 = 49$ .

15.  $2 \cdot 3 = 6$ ,  $2 \cdot 2 = 4$ ,  $2 \cdot 4 = 8$ , **altmę** = 60.

16. Prawdopodobnie **og** łączy jedności z dziesiątkami. Druga równość musi oznaczać mnożenie  $5 \cdot 5$  albo  $6 \cdot 6$  (widać więc, że najpierw podawane są jedności). Z brzmienia **fem** oraz występowania wśród liczebników morfemu **seks** można się domyślić, że **fem** = 5, zatem **tyve** = 20 i **fir** = 4. Poza tym zapewne **seks** = 6, **tre** = 3. Dalej widać, że **sinds** służy do tworzenia wielokrotności 20, więc **-den** odpowiada polskiemu **-naście**, a **hal-** oznacza odjęcie 10 (inaczej połowy dwudziestki). Odpowiedź to **A = seksden**, **B = fireoghaltresindstyve**, **C = treoghalfemsindstyve**. **L** to język podobny pod względem wymowy do angielskiego oraz niemieckiego i budujący liczebniki podobnie jak niemiecki. Brzmienie lub pisownia powinny nasunąć na myśl języki skandynawskie, a jest to konkretnie duński.

17. W podanych wyrazach zuluskich dwa zaczynają się na **aba**, trzy na **um**, a po jednym z każdej grupy kończy się na **fazi**. Wśród ich polskich tłumaczeń dwa są w liczbie mnogiej, a trzy w pojedynczej i w obu tych formach występuje rzeczownik **mężatka**. Wiadomo ponadto, że rodzice to **abazali**, zatem przedrostek **aba** oznacza liczbę mnogą, **um** – liczbę pojedynczą. Odpowiedź to **chłopiec = umfana**, **zawodnicy = abadlali**.

18. Widać następujące własności pisowni i wymowy włoskiej: **c** wymawia się jak **[cz]** przed **e** (i **i**), a jako **[k]** przed **o** i **a** (oraz **u** i na końcu wyrazu). Żeby czytać je jako **[k]** przed **e** i **i**, pisze się **ch**. **é** oznacza zwykłe polskie **[e]**, a **gn** czyta się jak polskie **ń**, **s** nie zmiękcza się pod wpływem **i**, a między samogłoskami staje się dźwięczny, **z** czyta się tu jak **[c]**, choć w rzeczywistości nie zawsze. Odpowiedź: a) **[S-i, e czertamente franczeze.]**, **[Pranca kon le amike.]**, b) **Mi dispiace, signore! Come si chiama?**

19. **São as três e meia. São três para as dez.**

20. **w oceanie = denizde**, **do marchewki = havuça**, **stoły = masalar**, **w notatniku = defterde**, **do domów = evlere**.

21. Ponieważ każdy podany wyraz gruziński ma coś wspólnego z którymś z pozostałych, można przyjąć, że **parterowy** to po gruzińsku **jednopiętrowy** (tzn. **mający jedno piętro/poziom**). **Mraval-** występuje tylko raz, czyli oznacza **wielo-**. Z kolei jedynym słowem zawierającym się w jakimś innym jest **tvali**, więc to powinno być **oko**.

a) **caltvala = jednooki**, **calpexa = jednonogi**, **ertadgiliani = jednoosobowy**, **ertsartuliani = parterowy** (dosł. **jednopiętrowy, jednopoziomowy**), **mravalsartuliani = wielopiętrowy**.

b) Przez analogię: **tvali-caltvala, ?-calpexa** powinno być **noga = pexi**.

c) Przedrostek **mraval-** to **wielo-**, przedrostki **ert-** i **cal-** tłumaczą się jako polskie **jedno-**, ale pierwszy ma znaczenie czysto liczbowe, drugi natomiast używany jest wtedy, gdy danej rzeczy normalnie jest więcej, pojedynczość oznacza więc wtedy pewien brak, ułomność, jak np. w przypadku parzystych części ciała.

d) Mamy pary: **erti-ertadgiliani, ori-oradgiliani**, więc ponieważ **erti** i **ori** to krótkie wyrazy o podobnej budowie, logicznie jest przyjąć, że są to liczebniki i **erti** = 1. Znaczenia **ori** jednoznacznie określić nie możemy, powinna być to jednak liczba mała lub w jakimś sensie „okrągła”, tj. mająca własną, niezłożoną nazwę, ewentualnie jest to liczebnik nieokreślony różny od **wiele** (np. **kilka**). W rzeczywistości **ori** = 2.

22. **ek kum trakibus, ek stop moris, to nie jest samochód.**